

شناسایی عوامل موثر در ارتقای معنای محیط های فرهنگی

(مطالعه موردی : شهر رشت)

مریم مینائی رودسری^{۱*}، علی کاظمی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رامسر، رامسر، ایران، maryam.minaei1990@gmail.com

۲- استادیار گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رامسر، رامسر، ایران، A.kazemi@yahoo.com

چکیده

مفهوم معنا نتیجه تعامل انسان و محیط بوده و در پی درک فرد از محیط در ذهن انسان نقش می بندد. یک محیط نه تنها به دلیل ویژگی های کالبدی بلکه به دلیل رویداد هایی که در آن اتفاق می افتد برای مردم با معناست. ضرورت و اهمیت درک معنای محیطی استفاده کنندگان محیط های فرهنگی به این دلیل می باشد که باعث رضایت و تداوم حضور بازدیدکنندگان در محیط فرهنگی می شود. هدف این پژوهش تبیین روش های ارتقای معنای محیطی در محیط هایی با کاربری فرهنگی و همچنین ارائه راهکار های بهبود شاخص های ارتقای معنای محیطی بوده است. سوال پژوهش حاضر این است که چه عواملی در طراحی محیط های فرهنگی موجب ارتقای سطح معنای محیط می شود؟ فرضیه پژوهش بر این موضوع اشاره دارد که عوامل طراحی محیط بیرونی و درونی بناهای فرهنگی نظیر محوطه باز بیرونی، ورودی، المان های تجسمی، تناسبات بیرونی بنا، نور، رنگ، پیوستگی فضایی و مبلمان در ارتقای معنای محیط موثر هستند. روش تحقیق همبستگی در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است و داوری بر داده های گردآوری شده از طریق آزمون تی استیودنت و فریدمن در نرم افزار SPSS22 صورت گرفته است. یافته های پژوهش ضمن پاسخ به سوالات تحقیق بر این واقعیت تاکید دارند که درصد بالایی از جامعه آماری پژوهش، چهار عامل پوشش گیاهی، رنگ، زیبایی بصری و هویت را دارای بیشترین تاثیر بر معنای محیط های فرهنگی می دانند.

واژه های کلیدی: معنا، محیط، ادراک، نشانه

۱- مقدمه

معنا کلیه ذهنیت هایی است که یک محرک برای ناظر به وجود می آورد و آن را با تجربیات و اهداف و منظوره های خود مقایسه می کند. در این فرآیند عین و ذهن یک واحد را تشکیل می دهند و ذهن جهانی را که در فرآیند ادراک احساس می کند می آفریند. (حبیب، ۱۳۸۵) معنای محیط یکی از شاخه های ادراک محیط ساخته شده می باشد. انسان موجودی است که خود را جدا از پیرامون خود نمی داند و هر لحظه با محیط اطراف خود ارتباط دارد و در هر لحظه از محیط تاثیر می گیرد و بر آن تاثیر می گذارد. مفهوم معنا نتیجه تعامل انسان- محیط بوده و در پی درک فرد از محیط در ذهن انسان نقش می بندد. یک محیط نه تنها به دلیل ویژگی های کالبدی بلکه به دلیل رویداد هایی که در آن اتفاق می افتد برای مردم با معناست در بررسی رابطه انسان و محیط، شناخت عناصر کالبدی، ویژگی های محسوس محیط و معانی و پیام های برخاسته از آن حائز اهمیت است. شناخت بهتر محیط زمانی ارزشمند می باشد که علاوه بر بررسی عناصر و ویژگی های کالبدی محیط، معانی و مفاهیم برخاسته از آن نیز مورد پژوهش قرار گیرد. درک معنای معماری و روند شکل گیری آن و پارامترهای تاثیرگذار بر آن